



НАЦІОНАЛЬНИЙ АВІАЦІЙНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ РОЗВИТКУ ОСВІТИ



ФАСИЛІТАЦІЯ КРИЗОВИХ СИТУАЦІЙ В ОСВІТНЬОМУ СЕРЕДОВИЩІ

Ведучий лекції Піонтковський-Вихватень Богдан, психолог ЦДПОУМ, кандидат педагогічних наук.

ФАСИЛІТАЦІЯ (АНГЛ. ВІД
FACILITATE «ДОПОМАГАТИ,
ПОЛЕГШУВАТИ, СПРИЯТИ») —
СТИЛЬ УПРАВЛІННЯ.



Процесінг — це діяльність фасилітатора щодо зміни клієнта

Перетворюючий процесінг - це система принципів і технік, які допомагають людям змінити свій розум, впоратися з неблагополучними сторонами свого життя і отримати в житті якнайбільше того, чого вони хочуть.

Семантичний процесінг - це одна з частин перетворюючого процесінгу, яка орієнтована на реакцію людей по відношенню до світу.

Фасилітатори використовують емпатію, розуміння, увагу, безумовне прийняття, співчуття допомагають розкрити в оптимізм, довіру, і ті природні здібності людини, якими вона користується неусвідомлено.

ВРІВНОВАЖЕНІСТЬ

БУТИ ВРІВНОВАЖЕНИМ ОЗНАЧАЄ: ІЗ ЗРУЧНІСТЮ БУТИ ПРИСУТНІМ, БУТИ РОЗСЛАБЛЕНИМ ТА ЗОСЕРЕДЖЕНИМ, ПЕРЕБУВАТИ У СТАНІ РОЗУМОВОГО, ЕМОЦІЙНОГО ТА ФІЗИЧНОГО ВІДПОЧИНКУ.

Вправи з урівноваженості – це один із видів медитації. Але в цьому випадку вони виконуються не для того, щоб розвинути свідомість особистості.

Їхня мета – просто навчити людину із зручністю бути присутньою, перш ніж робити якісь дії.



СКЛАДОВІ ЧАСТИНИ ВРІВНОВАЖЕНОСТІ:

- БУТИ В ТЕПЕРІШНЬОМУ, А НЕ В МИНУЛОМУ І НЕ В МАЙБУТНЬОМУ;
- БУТИ ПЕРЕВАЖНО В ОДНОМУ МІСЦІ, А НЕ В ІНШИХ МІСЦЯХ;
- ЗВЕРТАТИ УВАГУ НА ЗОВНІШНІЙ СВІТ;
- НЕ ЗВЕРТАТИ УВАГУ НА ВНУТРІШНІ ПРОЦЕСИ;
- БУТИ ФІЗИЧНО ТА РОЗУМОВО РОЗСЛАБЛЕНИМ;
- НЕ МАТИ МИМОВІЛЬНИХ ФІЗИЧНИХ РЕАКЦІЙ;
- БУТИ ВІДКРИТИМ ДО ТОГО, ЩО МОЖЕ СТАТИСЯ;
- ПРАГНУТИ БУТИ ПРИЧИНОЮ.



ВПРАВА НА ТЕРПИМІСТЬ

- ВПРАВУ ПОТРІБНО ПРОДОВЖУВАТИ ДОТИ, ДОКИ ВИ НЕ ЗМОЖЕ ПРОСТО СИДІТИ І ДИВИТИСЯ НА ІНШУ ЛЮДИНУ НІЧОГО НЕ РОБЛЯЧИ.





ПОНЯТТЯ **АДАПТАЦІЯ** ВИНИКЛО У ХІХ
СТОЛІТТІ ТА ВИКОРИСТОВУВАЛОСЯ
ПЕРЕВАЖНО В БІОЛОГІЇ. ВОНО ОЗНАЧАЄ
ПРИСТОСУВАННЯ ОРГАНІЗМУ ДО
ХАРАКТЕРУ ОКРЕМИХ ВПЛИВІВ АБО ДО
УМОВ ЖИТТЯ, ЩО ЗМІНИЛИСЯ.

АДАПТИВНІСТЬ – ІНТЕГРАТИВНА
ВЛАСТИВІСТЬ, ЩО ХАРАКТЕРИЗУЄ СУТНІСТЬ
ПСИХОЛОГІЧНОЇ АДАПТАЦІЇ ОСОБИСТОСТІ.
ВОНА ПОВ'ЯЗАНА З ОСОБЛИВОСТЯМИ
ВИБОРУ, ПОСТАНОВКИ ТА УЗГОДЖЕННЯ
ЦІЛЕЙ, РЕЗУЛЬТАТІВ ТА ЗАСОБІВ ЇХ
ДОСЯГНЕННЯ.





АДАПТАЦІЯ – ЦЕ ПРИСТОСУВАННЯ
ОСОБИСТОСТІ ДО ІСНУВАННЯ У СОЦІАЛЬНОМУ
СЕРЕДОВИЩІ У ВІДПОВІДНОСТІ ДО ЙОГО НОРМ
ТА ВИМОГ, А ТАКОЖ ЗГІДНО ПОТРЕБ, МОТИВІВ,
ПРАГНЕНЬ ТА ІНТЕРЕСІВ САМОЇ ОСОБИСТОСТІ.

ВИДІЛЯЮТЬ РІЗНІ ВИДИ АДАПТАЦІЇ:

- ФІЗІОЛОГІЧНУ;
- БІОЛОГІЧНУ;
- ПСИХОЛОГІЧНУ;
- СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНУ.



ПСИХОЛОГІЧНА АДАПТАЦІЯ ОСОБИСТОСТІ МАЄ КІЛЬКА АСПЕКТІВ:
ОПТИМІЗАЦІЮ ПОСТІЙНОЇ ВЗАЄМОДІЇ ОСОБИСТОСТІ З ОТОЧЕННЯМ ТА
ВСТАНОВЛЕННЯ АДЕКВАТНОГО СПІВВІДНОШЕННЯ МІЖ ПСИХІЧНИМИ ТА
ФІЗІОЛОГІЧНИМИ ХАРАКТЕРИСТИКАМИ ОСОБИСТОСТІ.





ПСИХОЛОГІЧНА АДАПТАЦІЯ ЯВЛЯЄ СОБОЮ ПРОЦЕС АДАПТИВНОЇ ПОВЕДІНКИ ЛЮДИНИ, ФОРМУВАННЯ МЕТИ ТА ПРОГРАМИ ЇЇ РЕАЛІЗАЦІЇ, ЩО ВИНИКАЄ У ВІДПОВІДЬ НА ЗНАЧУЩУ НОВИЗНУ В НАВКОЛИШНЬОМУ СЕРЕДОВИЩІ.

ЕТАПИ АДАПТАЦІЇ УЧНІВСЬКОЇ МОЛОДІ:

- ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ;
- СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНИЙ;
- ЕТАП АДАПТАЦІЇ ДО НАВЧАННЯ.



СТАДІЇ АДАПТАЦІЙНОГО СИНДРОМУ

- **I СТАДІЯ** – «СТАДІЯ ТРИВОГИ» ТРИВАЄ ВІД ДЕКІЛЬКОХ ГОДИН ДО ДВОХ ДІБ, ЦЯ СТАДІЯ ВКЛЮЧАЄ В СЕБЕ ФАЗУ ШОКУ ТА ФАЗУ АНТИШОКУ. НА ФАЗІ АНТИШОКУ ВІДБУВАЄТЬСЯ МОБІЛІЗАЦІЯ ЗАХИСНИХ РЕАКЦІЙ ОРГАНІЗМУ.
- **II СТАДІЯ** – «СТАДІЯ ОПОРУ». ПІД ЧАС ЦІЄЇ СТАДІЇ СТІЙКІСТЬ ОРГАНІЗМУ ПІДВИЩЕНА, ВОНА ВЕДЕ ДО СТАБІЛІЗАЦІЇ, АБО ДО ТРЕТЬОЇ СТАДІЇ:
- **III СТАДІЯ** «СТАДІЯ ВИСНАЖЕННЯ», ЯКА МОЖЕ ЗАКІНЧИТИСЯ ЗАГИБЕЛЛЮ ОРГАНІЗМУ.



ТИПИ ОРГАНІЗАЦІЙНОЇ ПОВЕДІНКИ:



- ОСОБИСТІСТЬ ПРИЙМАЄ НОРМИ ПОВЕДІНКИ І ЦІННОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ,
- ОСОБИСТІСТЬ ПРИЙМАЄ НОРМИ ПОВЕДІНКИ, АЛЕ НЕ РОЗДІЛЯЄ ЦІННОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ (ПРИСТОСУВАНЕЦЬ),
- ОСОБИСТІСТЬ НЕ ПРИЙМАЄ НОРМ ПОВЕДІНКИ, АЛЕ РОЗДІЛЯЄ ЦІННОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ (ОРИГІНАЛ),
- ОСОБИСТІСТЬ НЕ ПРИЙМАЄ НОРМ ПОВЕДІНКИ І НЕ РОЗДІЛЯЄ ЦІННОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ (БУНТАР).

ПРИЧИНИ ВИНИКНЕННЯ ПСИХОЛОГІЧНИХ АДАПТАЦІЙНИХ БАР'ЄРІВ



ОБ'ЄКТИВНІ ПРИЧИНИ:

- ЗНАХОДЖЕННЯ НОВОГО СОЦІАЛЬНОГО СТАТУСУ;
- НЕОБХІДНІСТЬ АДАПТАЦІЇ ДО НОВИХ УМОВ ЖИТТЯ І ФОРМ РОБОТИ.
- ВИНИКНЕННЯ НОВИХ ВИДІВ СПІЛКУВАННЯ.

СУБ'ЄКТИВНІ ПРИЧИНИ:

- ІНДИВІДУАЛЬНІ ЯКОСТІ ОКРЕМОЇ ОСОБИСТОСТІ, ЩО ДОПОМАГАЮТЬ, АБО ЗАВАЖАЮТЬ ЇЇ УСПІШНІЙ АДАПТАЦІЇ.
- ПСИХОЛОГІЧНУ НЕГОТОВНІСТЬ ДО ЗМІН;
- ВІДСУТНІСТЬ ПСИХОЛОГІЧНОЇ ГНУЧКОСТІ (ЛАБІЛЬНОСТІ);
- НЕВІДПОВІДНІСТЬ ВИСУНУТИМ ВИМОГАМ ДІЙСНОСТІ.

**ПОТРЕБА ОСОБИСТОСТІ – ЦЕ
ПЕРЕЖИВАННЯ СТАНУ НАПРУГИ, ЩО
ВИНИКАЄ У НАСЛІДОК ВІДОБРАЖЕННЯ У
СВІДОМОСТІ ОСОБИСТОСТІ ПЕВНОЇ
НЕСТАЧІ ТА ПРОБУДЖУЄ АКТИВНІСТЬ.**



ІСНУЮТЬ НАЙБІЛЬШ ТИПОВІ
МОТИВАТОРИ (УСТАНОВКИ), ЩО
СТОСУЮТЬСЯ ТРЬОХ СФЕР
ВІДНОШЕННЯ ОСОБИСТОСТІ (ДО ЖИТТЯ,
ДО ЛЮДЕЙ, ДО СЕБЕ), ВОНИ
ВИЗНАЧАЮТЬ, ЗАРАДИ ЧОГО
ОСОБИСТІСТЬ ПРАГНЕ ДО ДОСЯГНЕННЯ
ПОСТАВЛЕНОЇ МЕТИ.





- МОТИВАТОРИ, ЩО СТОСУЮТЬСЯ ВІДНОШЕННЯ ДО ЖИТТЯ;
- МОТИВАТОРИ, ЩО СТОСУЮТЬСЯ ВІДНОШЕННЯ ДО ЛЮДЕЙ;
- МОТИВАТОРИ, ЩО СТОСУЮТЬСЯ ВІДНОШЕННЯ ДО СЕБЕ.

ТАКИМ ЧИНОМ, *ПСИХОЛОГІЧНА АДАПТАЦІЯ*
УЧНІВСЬКОЇ МОЛОДІ ВІДБУВАЄТЬСЯ В ПРОЦЕСІ
СОЦІАЛІЗАЦІЇ ОСОБИСТОСТІ, В ХОДІ ЇЇ
ІНДИВІДУАЛЬНОГО РОЗВИТКУ, ТРУДОВОГО ТА
ПРОФЕСІЙНОГО СТАНОВЛЕННЯ. ВАЖЛИВИМИ
ФАКТОРАМИ, ЩО ПОЛІПШУЮТЬ ПСИХОЛОГІЧНУ
АДАПТАЦІЮ, Є МОЖЛИВІСТЬ ОСОБИСТОСТІ
БУДУВАТИ МІЖОСОБИСТІСНІ ВІДНОСИНИ,
МОЖЛИВІСТЬ ВІДКРИТОЇ КОМУНІКАЦІЇ ТА
МОЖЛИВІСТЬ САМОВДОСКОНАЛЕННЯ.





НАЦІОНАЛЬНИЙ АВІАЦІЙНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Website: <https://nau.edu.ua/>

Facebook: <https://www.facebook.com/nauofficial>



НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ РОЗВИТКУ ОСВІТИ

Website: <http://iro.nau.edu.ua/>

E-mail: iro@npp.nau.edu.ua

тел.: (044) 406-72-02; 406-72-09

ЦЕНТР ДОПРОФЕСІЙНОЇ
ПІДГОТОВКИ
ТА ОБДАРОВАНОЇ
УЧНІВСЬКОЇ МОЛОДІ



ЦДПОУМ

Кабінет: корпус № 8а, каб. 304

Телефони: (044) 406-68-47, 406-74-15

E-mail: center.dp@nau.edu.ua

Долучайся до

нас: https://www.facebook.com/center_dp/

Address: 03058 м. Київ, пр. Любомира Гузара, 1, корпус 8а